

Министарство пољопривреде
и заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

ПРИВРЕДНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ И АКТИВНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

``ОДРЖИВА ЕНЕРГЕТИКА 2017``
Врњачка Бања, 22.-24. март 2017.

Маја Крунић-Лазић
др Драгана Видојевић

Привредни потенцијали и активности

Садржај презентације:

- **Индустрија**
- **Енергетика**
- **Пољопривреда**
- **Туризам**

Извор података:

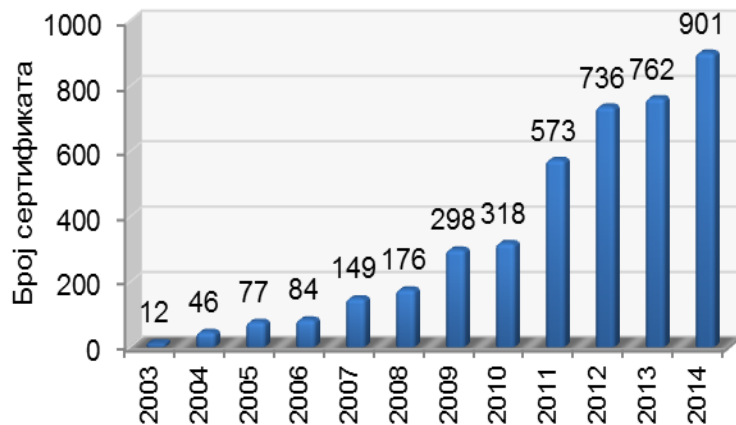
- Министарство пољопривреде и заштите животне средине
- Министарство рударства и енергетике
- Министарство привреде
- Министарство трговине, туризма и телекомуникација
- Републички завод за статистику
- Привредна комора Србије
- Међународна организација за стандардизацију (*ISO*)

Индустрија

Сертификати ИСО 14001

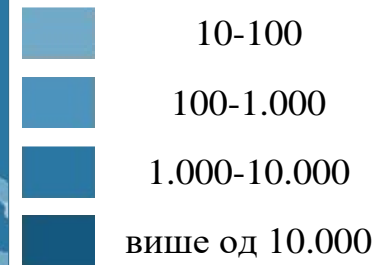
- Број ИСО 14001 сертификата у Србији је у сталном порасту.
- 901 предузеће са сертификатом у 2014. години.
- 18,2 % више у односу на 2013. годину.

*Број предузећа са
сертификатима у Србији*

Легенда:

*Дистрибуција ИСО 14001 сертификата
2014. у Европи*

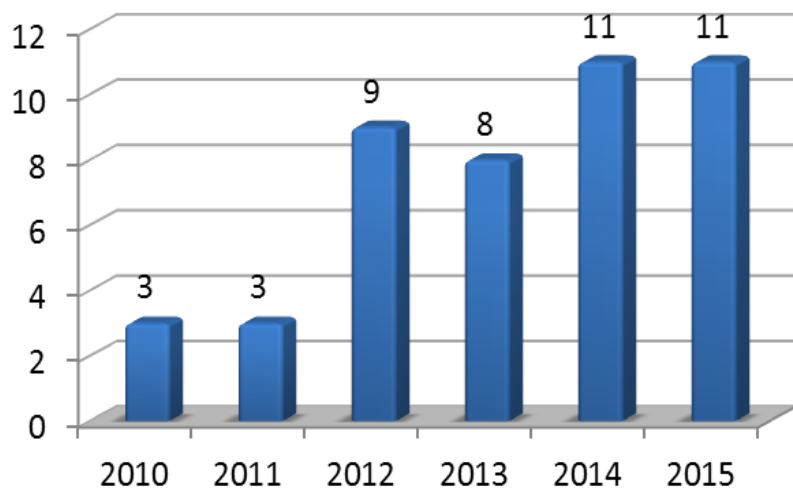

Индустрија

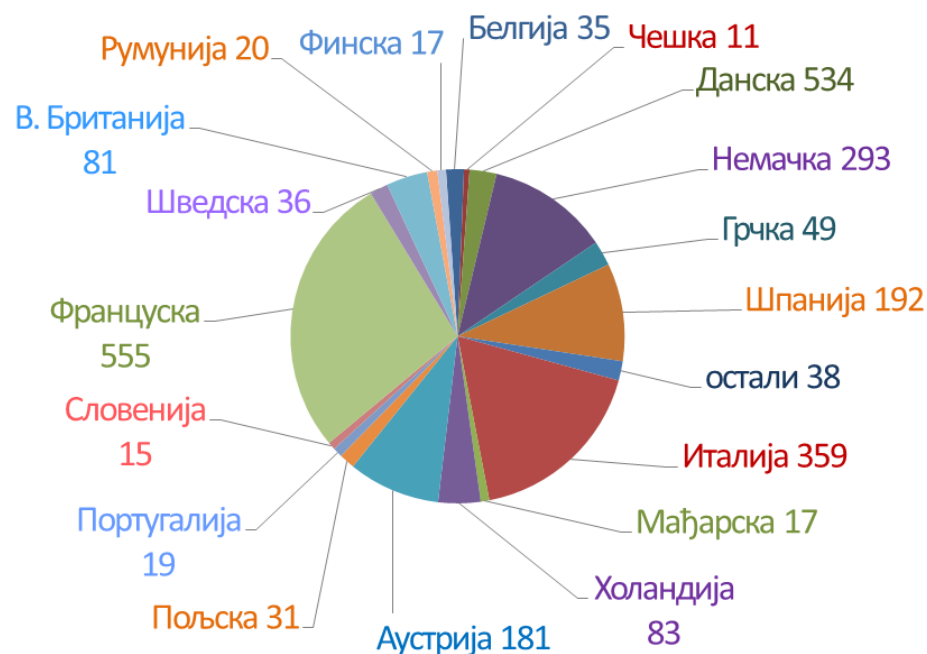
Еко – знак

- Број сертификата у Србији је у сталном порасту
- 2015. сертификате за Еко знак имају 4 компаније за 11 производа

Број сертификата у Србији

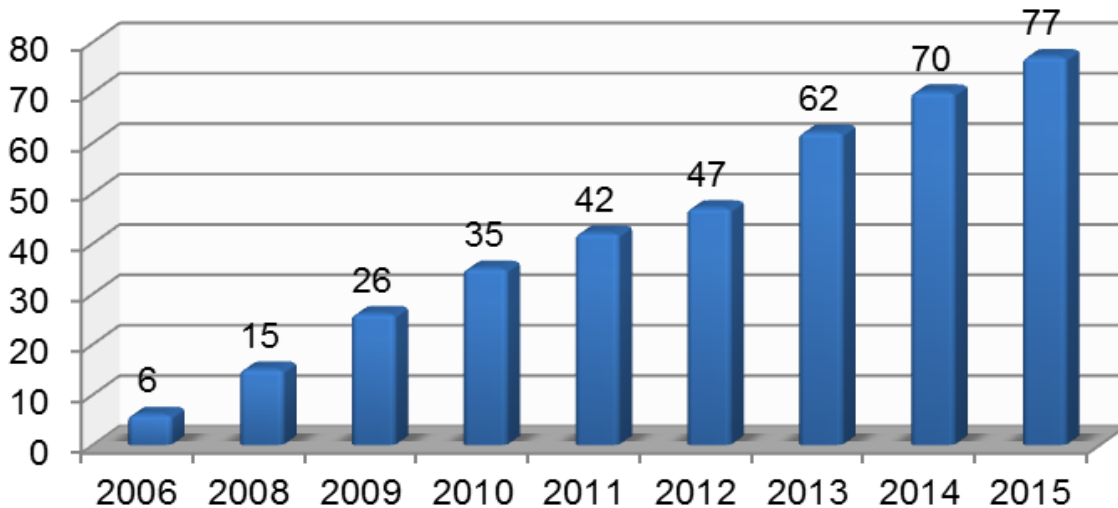
Број еко-знак лиценци у ЕУ 2015.

Индустрија

Програм чистије производње

- Основан Центар за чистију производњу 2007
- До сада укупно учествовало 77 компанија (око 45.000 запослених)
- Резултати указују на значајне уштеде природних ресурса и смањење емисија CO₂

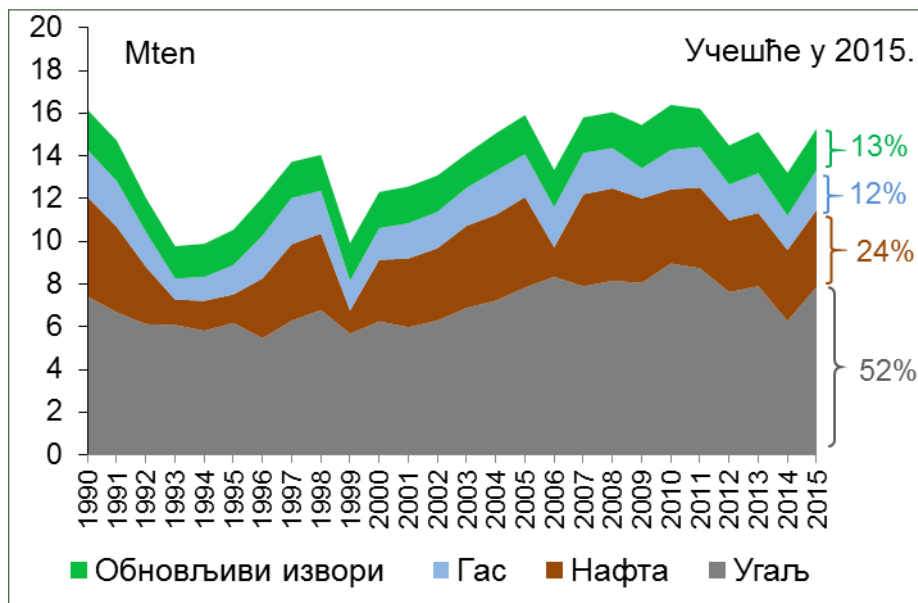
Број предузећа која су увела чистију производњу у Србији

Енергетика

Потрошња укупне примарне енергије по енергентима

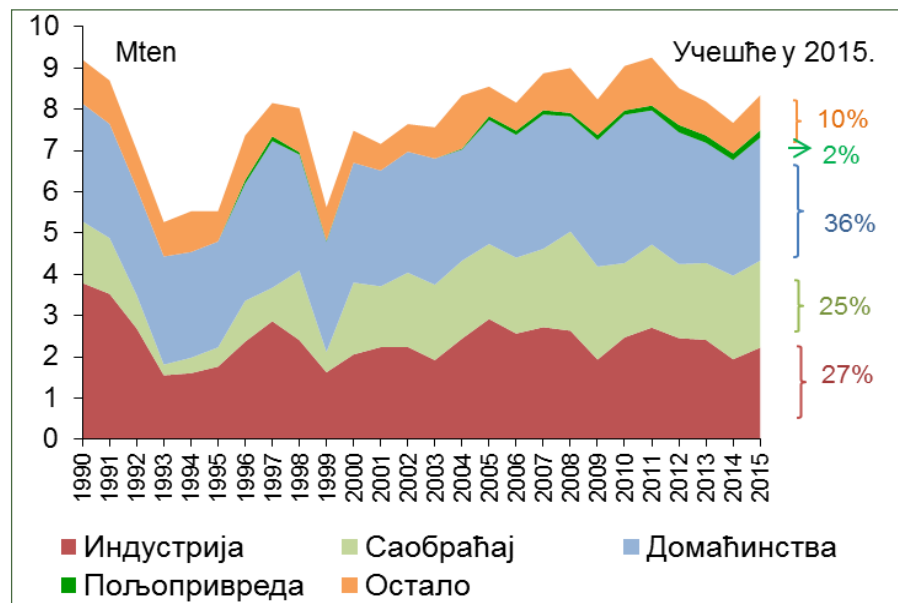
- потрошња ПЕ 2015. године је 15,24 Mten
- У потрошњи доминирају фосилна горива са 87%

Потрошња укупне ПЕ по енергентима

Потрошња финалне енергије по секторима

- потрошња ФЕ 2015. године је 8,34 Mten
- У потрошњи је највеће учешће сектора домаћинства са 36%

Потрошња ФЕ по секторима

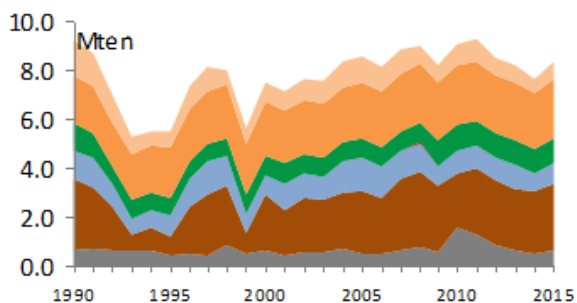
* Подаци за 2015. годину су процене Министарства рударства и енергетике

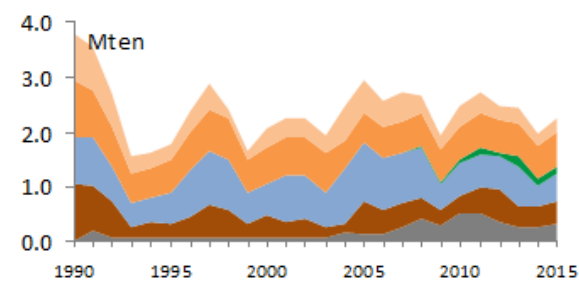
Енергетика

Потрошња ФЕ по секторима

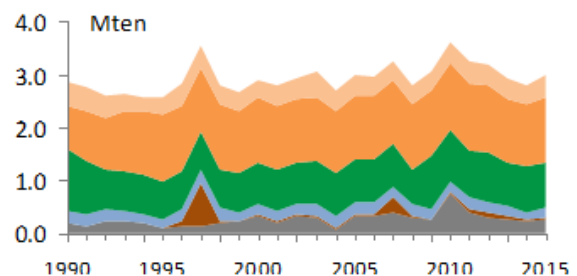
- **Индустрија:** осцилације потрошње енергената
- **Домаћинства:** доминира потрошња електричне енергије и биомасе (огревно дрво)
- **Саобраћај:** пораст потрошње нафтних деривата
- **Пољопривреда:** доминантна је потрошња нафтних деривата
- **Јавне и комуналне делатности и остали потрошачи:** промена у структури енергената

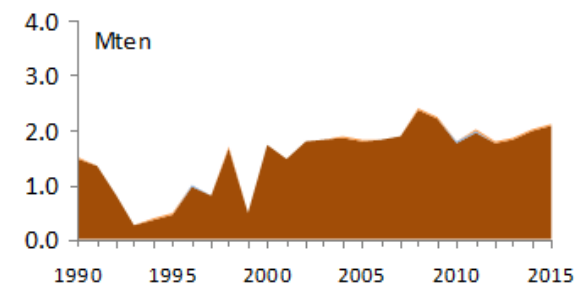
Потрошња финалне енергије укупно

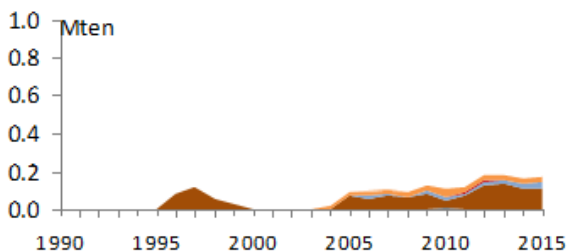
Потрошња сектора индустрије

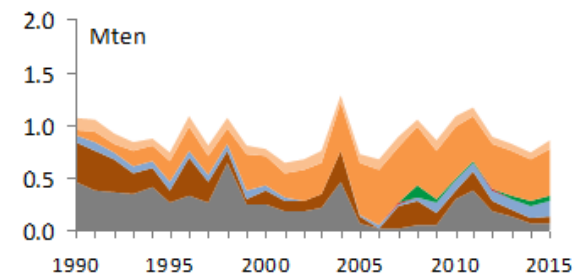
Потрошња сектора домаћинства

Потрошња сектора саобраћаја

Потрошња сектора пољопривреде

Потрошња сектора ЈКД

■ Угаљ
■ Биомаса
■ Нафта
■ Биогас

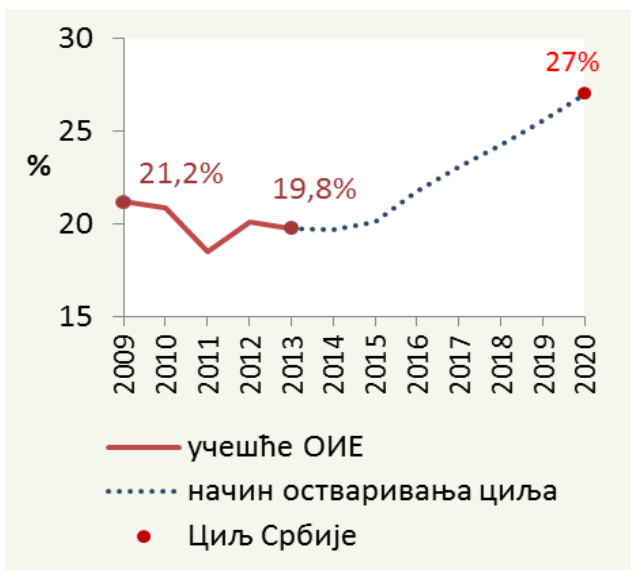
■ Гас
■ Електрична енергија
■ Геотермална енергија
■ Топлотна енергија

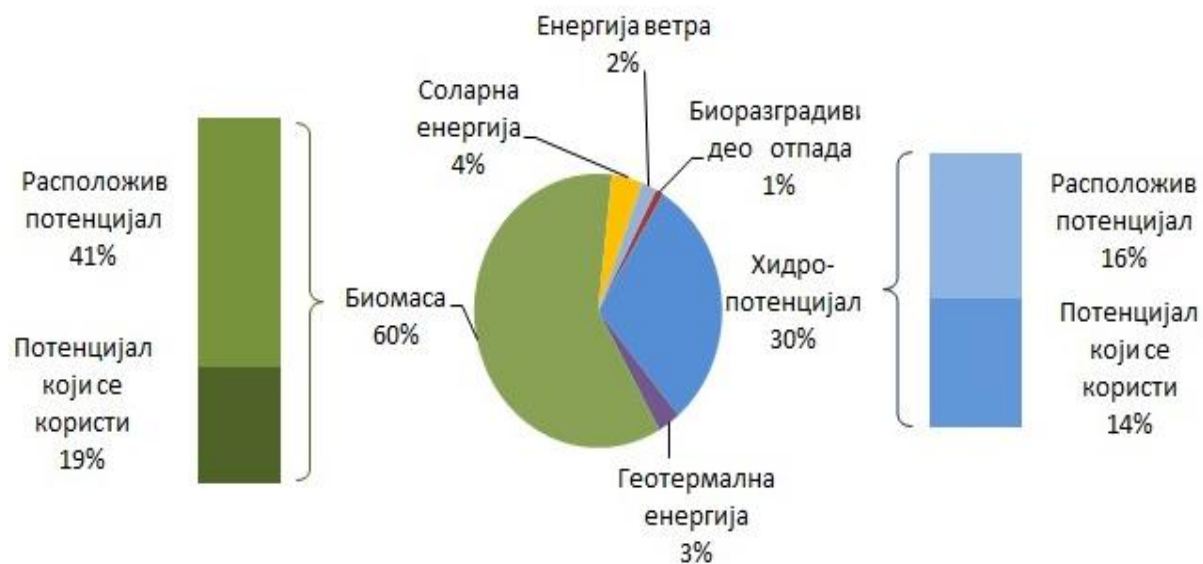
Енергетика

Учешће обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије (1/2)

- Учешће ОИЕ у бруто финалној потрошњи енергије 2013. је 19,8 %.
- Национални циљ за 2020. је 27% ОИЕ у бруто финалној потрошњи енергије.
- Процењени потенцијал ОИЕ износи око 5,6 Мтен/год., а користи се 1,06 Мтен биомасе и 0,91 Мтен хидроенергије.

Резултати до 2013., начин остваривања циља и циљ за 2020.

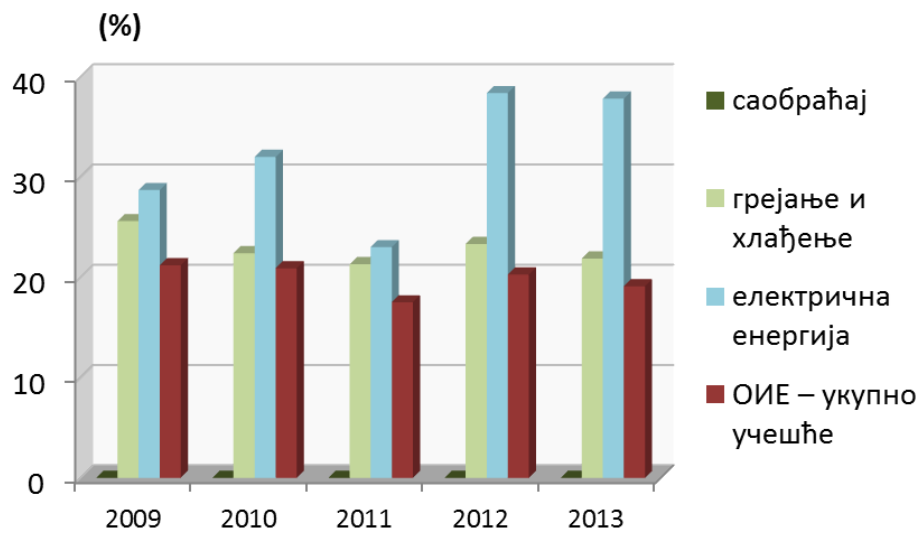
Структура процењеног потенцијала ОИЕ у Србији

Енергетика

Учешће обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије (2/2)

- У сектору грејања и хлађења 2013. године, удео ОИЕ је био 21,86%.
 - У потрошњи електричне енергије учешће ОИЕ износило је 37,81%.
 - У сектору саобраћаја није се користила енергија из обновљивих извора.
- Смањење емисија гасова стаклене баште услед коришћења ОИЕ.

Учешће ОИЕ у потрошњи енергије по секторима и укупно у ФЕ потрошњи (%)

Процењена смањења ГХГ емисија услед коришћења ОИЕ (t CO₂eq)

	2012.	2013.
у сектору електричне енергије	3.724.912	4.376.772
у сектору грејања и хлађења	4.364.073	3.724.912
у сектору саобраћаја	-	-
Укупно	8.088.986	8.101.684

Енергетика

Енергетска ефикасност

- Реализација мера унапређења енергетске ефикасности приказује се кроз остварену енергетску уштеду.
- Резултат уштеда финалне енергије за период 2010-2015. године заостаје за циљем за 5,7%.

Циљеви и остварене енергетске уштеде по секторима и укупно

	Остварена уштеда у 2014.		2015.			Циљеви за 2018.	
			Циљеви		Остварена уштеда		
	Mten	%*	Mten	%*	%*	Mten	%*
Стамбени сектор	0,109		0,077			0,140	
Јавно- комерцијални сектор	0,080		0,062			0,135	
Индустрија	0,047		0,156			0,267	
Саобраћај	0,072		0,103			0,211	
УКУПНО	0,308	3,69 %	0,398	4,70 %	4,43 %	0,752	9,00 %

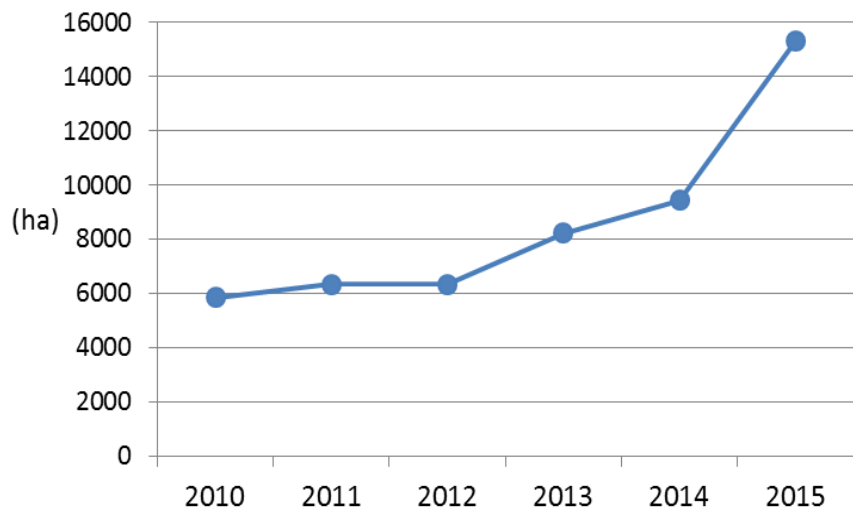
(%*) је проценат у поређењу са референтном потрошњом од 8.411 Mten

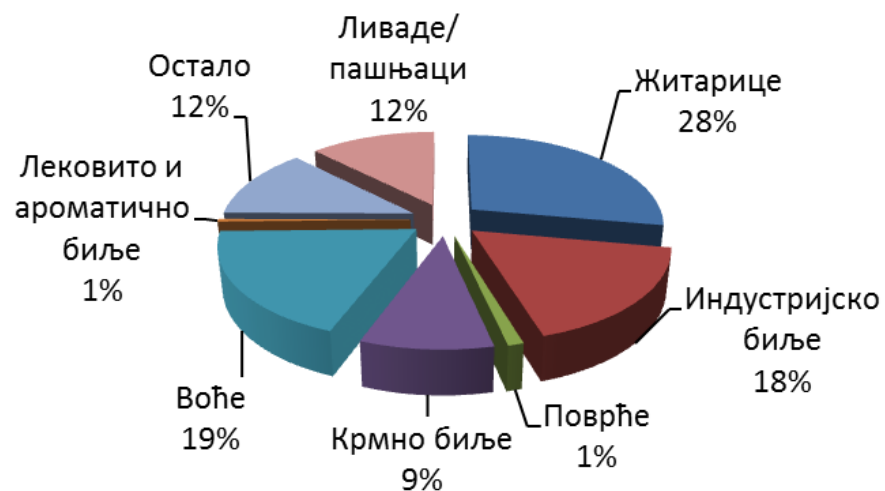
Пољопривреда

Подручја под органском пољопривредом

- Укупна површина на којој су примењене методе органске производње у 2015. години износи 15.298,01 ha, што је за 38% више него у 2014. години.
- Најзаступљеније категорије биљних култура које се гаје по принципу органске производње у 2015. години су житарице (27,79%).

Површине под органском пољопривредом у периоду од 2010-2015. године

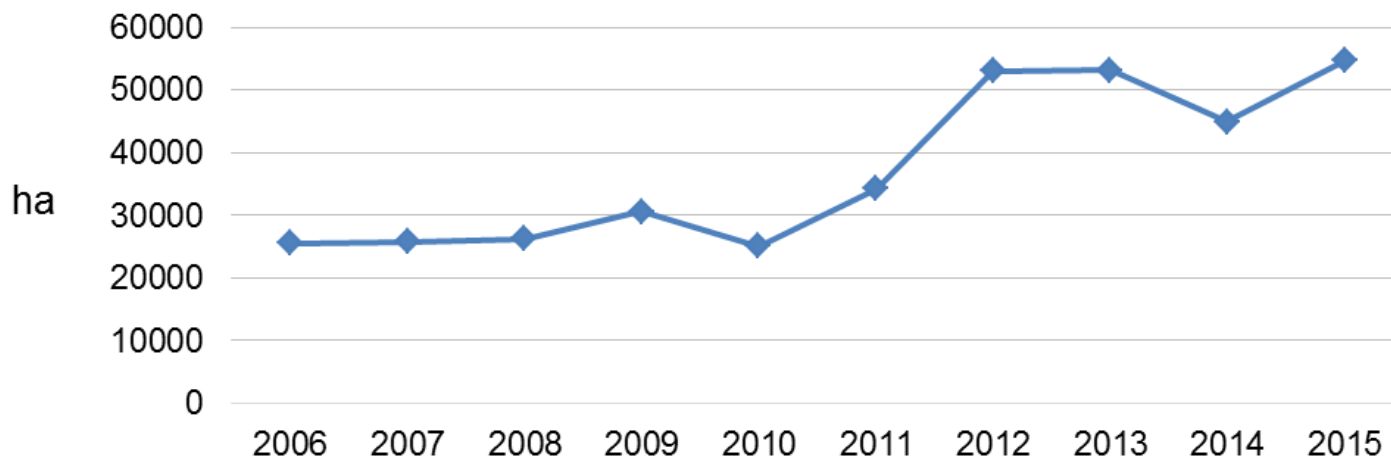
Органска производња по категоријама биљних култура у 2015.

Пољопривреда

Наводњавање пољопривредних површина

- У 2015. наводњавано је 54.714 ha обрадиве површине, а највећи проценат припада површинама под ораницама и баштама (95,7%).
- Укупно је захваћено 88.524 хиљада m³ воде за наводњавање, од чега се највише захватало из водотокова (85,8%), а из подземних вода 8,1% и из осталих извора 6,1%.

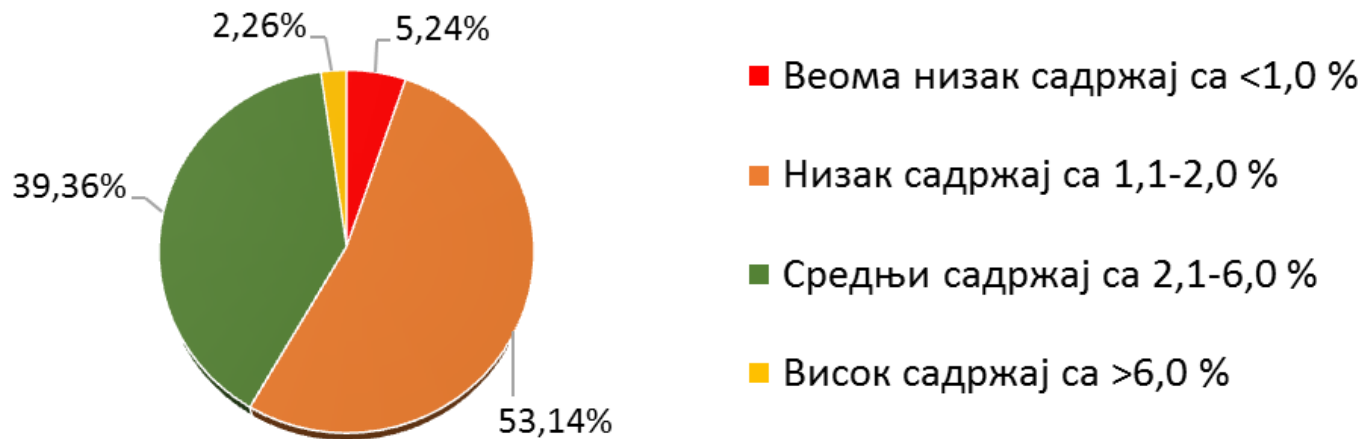
Тренд наводњавања пољопривредних површина у периоду од 2006-2015.

Пољопривреда

Садржај органског угљеника у земљишту

- Садржај органског угљеника одражава количину акумулације органске материје у земљишту до 1м.
- Анализе показују да више од половине узорака има низак садржај органског угљеника (1,1-2 %).
- Резултати упућују на могући негативан утицај на пољопривредну производњу.

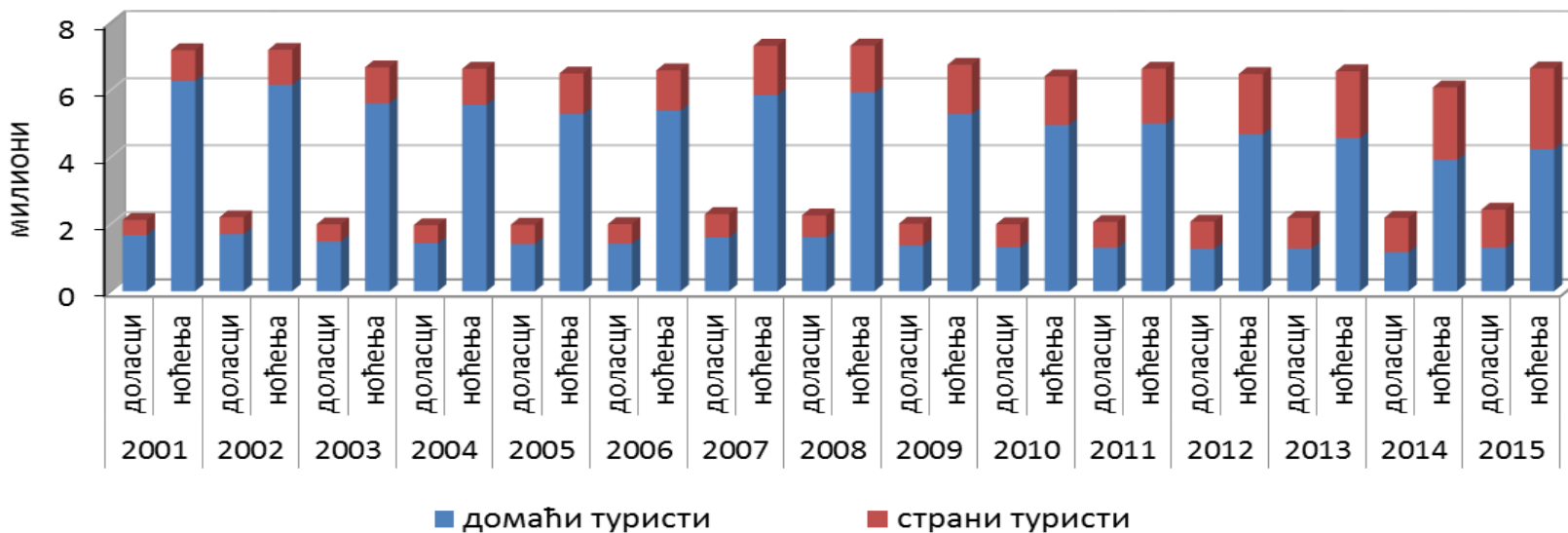
Садржај органског угљеника (ОС)

Туризам

Туристички промет (доласци) и боравак (ноћења) туриста

- У периоду од 2000. године укупни туристички промет је готово непромењен.
- Туристичка делатност у Републици Србији не угрожава у већој мери квалитет животне средине.

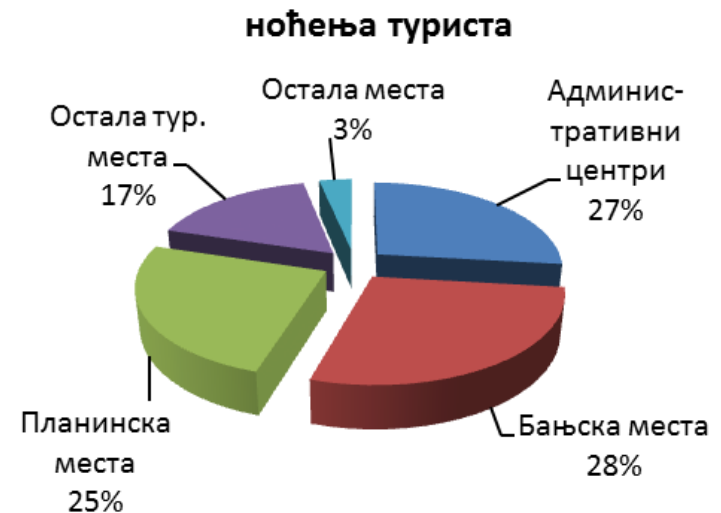
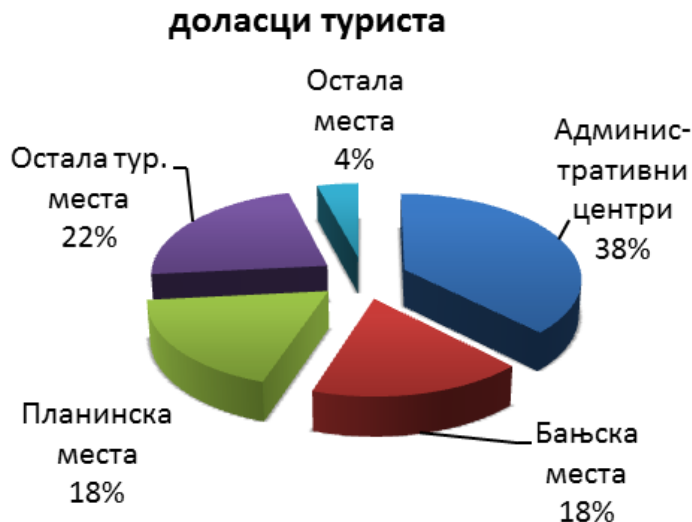
Укупан туристички промет у Србији

Туризам

Доласци и ноћења туриста по врстама туристичких места

- У 2015. туристи су били најбројнији у главним административним центрима, планинским и бањским местима.
- остварених ноћења у 2015. највише су имала бањска места, административни центри и планинска места.
- Потребно је увести праћење утицаја туризма на животну средину у заштићеним природним подручјима.

Структура долазака и ноћења туриста по врстама туристичких места у 2015.

Закључна разматрања

Индустрија

- Одговор државе и друштва има позитиван тренд.
- Повећан број предузећа са сертификатима за ИСО 14001 и Еко - знак, као и са уведеном чистијом производњом.

Енергетика

- Потрошња енергије је у благом порасту.
- У потрошњи доминирају фосилна горива са 87%, а највећи потрошачи су домаћинства са 36%.
- Учешће ОИЕ у потрошњи примарне енергије 2015. године износи 12,7%, а у потрошњи финалне енергије 2013. године је 19,8%.
- Резултат уштеда финалне енергије за период 2010-2015. заостаје за циљем за 5,7%.

Пољопривреда

- Праћење утицаја пољопривреде на животну средину омогућава одрживо коришћење природних ресурса, као што су земљиште и вода.
- Пољопривредно земљиште 2015. године обухвата 44,71% територије Србије.

Туризам

- Не угрожава у већој мери квалитет животне средине.
- Треба увести праћење утицаја туризма на животну средину у заштићеним подручјима.

Министарство пољопривреде
и заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

Хвала на пажњи!

Маја Крунић-Лазич

maja.krunic@sepa.gov.rs

др Драгана Видојевић

dragana.vidojevic@sepa.gov.rs

